

نگاهی به چند آرشیو تئاتر در دنیا

حفظ میراث نمایشی به منظور بقای میراث فرهنگی

ترجمه آدین خشنود شریعتی

کشورهای مختلف دنیا به منظور حفظ میراث نمایشی خود دست به جمع آوری آرشیوها و مجموعه‌های مختلف می‌زنند و اسناد و سوابق تئاترهای اجرا شده و نمایش‌نامه‌ها را حفظ می‌کنند. در اینجا چند نمونه از آرشیوهای تئاتر کشورهای انگلیسی زبان معرفی می‌شود.

آرشیو تئاتر اسکاتلند

آرشیو تئاتر اسکاتلند بخشی از دپارتمان مجموعه‌های خاص کتابخانه دانشگاه گلاسکو است. نقش آن کمک به حفظ میراث تئاتری اسکاتلند توسط ایجاد خانه ای امن برای منابع آرشیوی و در دسترس قرار دادن آن برای تمامی کسانی است که به تئاتر اسکاتلند علاقه‌مندند. همچنین به عنوان یک مرکز اطلاعاتی اصلی برای تحقیق‌های مرتبط با تئاتر در اسکاتلند عمل می‌کند و از طریق منابع خود یا با ارجاع محققان به دیگر مخازن، اطلاعات مورد نیاز آنها را تأمین می‌کند. این آرشیو در سال ۱۹۸۱ با بودجه شورای هنری اسکاتلند بنیان گذاشته شد. شرکت‌های خیریه ای نظیر بنیاد کالوست گلبنکیان و اتحادیه آموزش بین المللی اسکاتلند و بنیاد یادبود دونکان ماکرا، کمک‌های مالی بیشتری به آرشیو می‌کردند؛ اگرچه از سال ۱۹۸۵ کتابخانه دانشگاه به تنهایی مسئول تأمین بودجه و پرسنل آن است.

این آرشیو از سال ۱۹۸۱ به سرعت رشد کرده و گسترش خود را ادامه داده است و علاوه بر اینکه منبع خوبی برای مطالعات دانشجویان دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشگاه است، وسیله تحقیقاتی و مرکز مراجعه با ارزشی برای اساتید، دانشجویان، هنرآموزان تئاتر و تاریخ‌دانان و دیگر افراد از تمامی کشورهای دنیا محسوب می‌شود. استفاده از آرشیو رایگان است. این آرشیو محدوده وسیعی از اطلاعات تئاتر اسکاتلند را دربر می‌گیرد، شامل جنبه‌های سنتی و معاصر، جدی و مردم‌پسند. آرشیو تئاتر شهروندان و باله اسکاتلندی یکی از بزرگ‌ترین مجموعه‌ها است که شامل منابع و اطلاعات از روزهای آغازین آن به عنوان باله تئاتر غربی، مجموعه متن‌های رادیویی بی‌بی‌سی اسکاتلند و مجموعه موسیقی جیمی لرگان می‌شود.

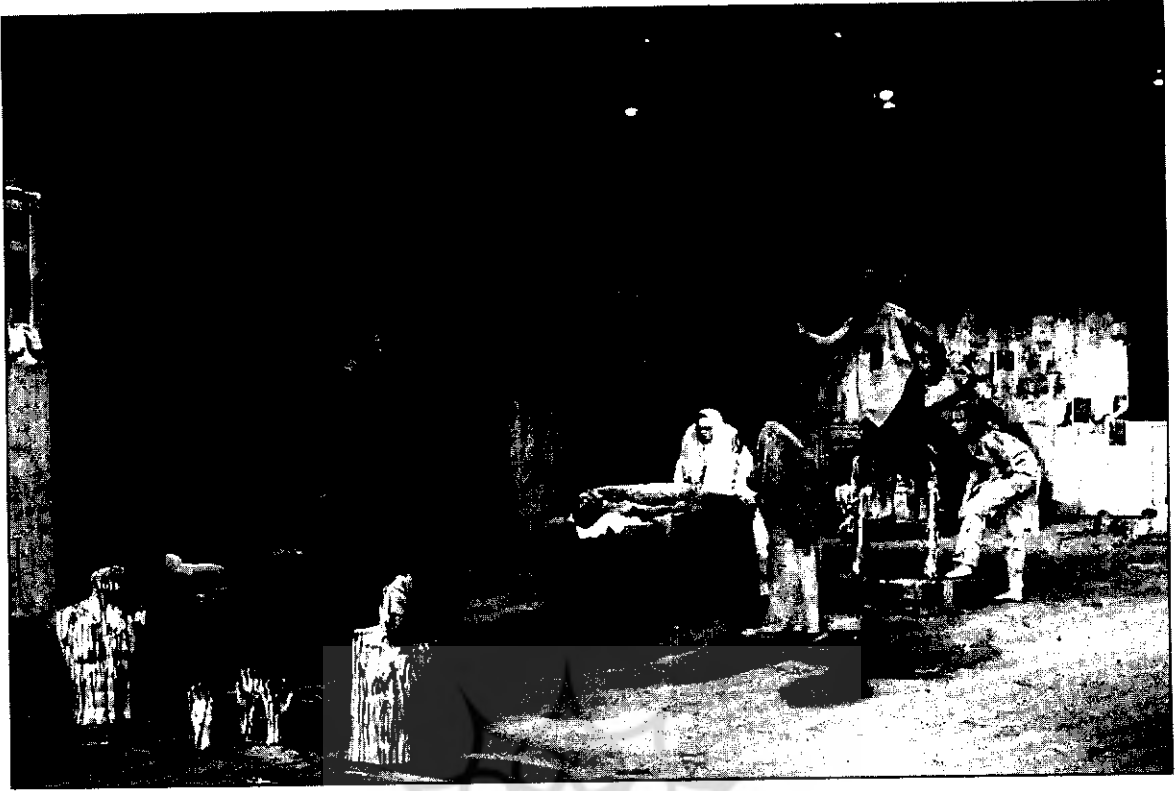
دیگر مجموعه‌ها رپراتوار تئاتر اسکاتلند، بازیگران ملی اسکاتلند، فستیوال فرینچ ادینبورگ و... را در برمی‌گیرند. محتویات مجموعه‌های مختلف تفاوت دارند اما در کل شامل برنامه‌ها، متن نمایش‌نامه‌ها، یادداشت‌های تولید، عکس‌ها، پوسترها و بریده جراید می‌شوند. بعضی از مجموعه‌ها مکاتبات و کاغذهای مالی را هم در خود دارند. این آرشیو مجموعه بزرگی از ۷۰۰۰ عنوان نمایش‌نامه را دربر می‌گیرد.

به منظور حفظ وضعیت اصلی منابع و مسائل کپی رایت، فتوکپی، عکس، اسلاید و میکرو فیلم‌هایی از آنها تهیه شده و در دسترس قرار گرفته است. کاتالوگ آرشیو تئاتر اسکاتلند در حال حاضر شامل حدود ۱۹ هزار توصیف اسناد و جزئیات ۱۰ هزار اتفاق وابسته می‌شود.

آرشیو تئاتر نیوزیلند

آرشیو تئاتر نیوزیلند یک بنیاد مردمی است که از آرشیوهای تئاتر حفظ و نگهداری می‌کند. این آرشیو در سال ۱۹۹۷ توسط گروهی از افراد شاغل در تئاتر که دغدغه نجات و حفظ منابع و آرشیوهای تئاتر را داشتند پایه گذاری شد. این آرشیو به منظور

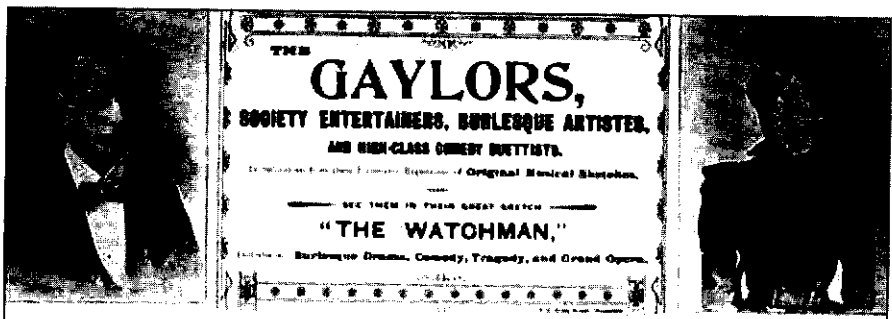
آرشيو تاتار نيوزيلند

مير انورب - ۱۹۷۳

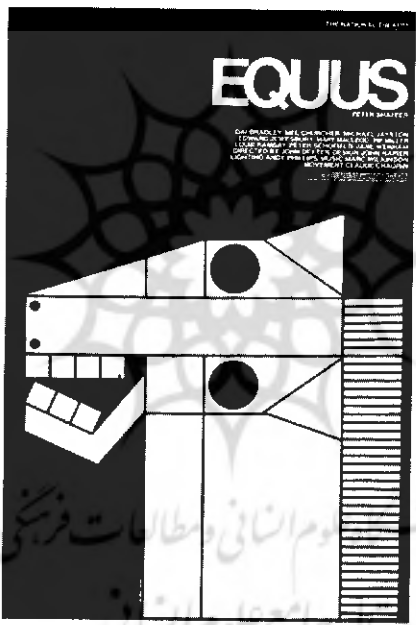
مير انورب
مجمع علوم انساني و مطالعات فرانسوي

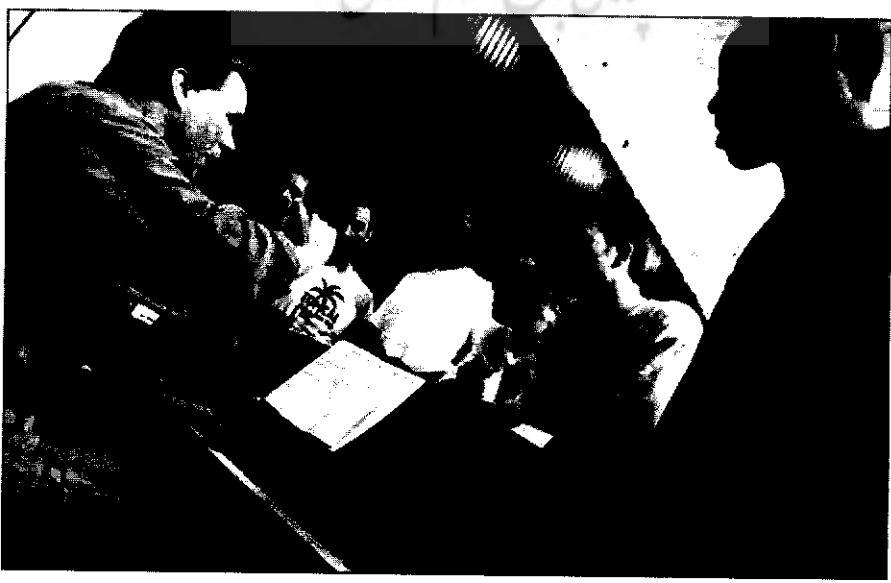
151 6th St.
 Ashton Under Lyne
 20/4/00

Dear Sir
 I shall be pleased if your council
 will grant me sole permission to perform
 in Pub Dramatic for the summer season
 with my high class Pierrot Musical Troupe.
 Thanking you in anticipation of an early reply
 I remain
 your faithfully
 Phil. Gaylor

آرشيو تئاتر اسكاتلند

پوستر تئاتر ايكوس - ۱۹۷۳

كونور لينهان در حال تموين با پيانو براي نمايش پير جايت

تئاتر

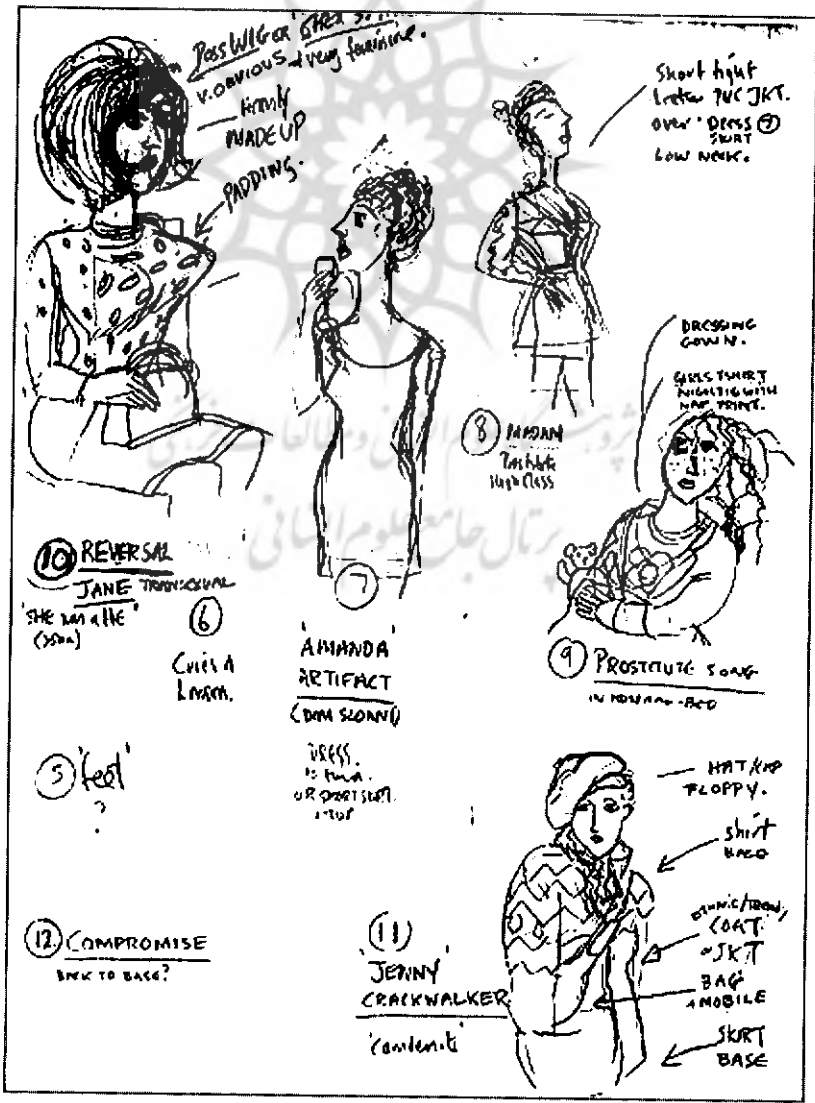
تئاتر زن زیبای من - ۲۰۰۱ - طراح: آنتونی وارد

ELIZA

COVENT GARDEN

Anthony Jones 2000

تئاتر متروبولیس - طراح صحنه و لباس مارلین هربرت

تئاتر

اقدام عاجل در جلوگیری از نابودی تاریخ نمایش نیوزیلند شروع به کار کرد و بودجه آن در ابتدا توسط هیئت لاتری نیوزیلند، اتحادیه جامعه ولینگتون و کتابخانه ملی تأمین می‌شد و در حال حاضر توسط دانشگاه ویکتوریا ولینگتون که آرشیو در مدرسه انگلیسی، تئاتر و فیلم آن قرار گرفته، تأمین می‌شود.

طرح آرشیو تئاتر بریتانیا

طرح آرشیو تئاتر یک طرح پنج ساله (۲۰۰۳-۲۰۰۸) است به منظور بازرسی و جست‌وجوی دوباره در تاریخ تئاتر بریتانیا در سال‌های ۱۹۴۵ تا ۱۹۶۸ از دیدگاه تئاتری و کاربردی. این طرح حاصل همکاری کتابخانه بریتانیا و دانشگاه شفیلد است و بودجه آن توسط شورای تحقیقات هنری و بشری (AHRC) تأمین می‌شود. طرح چندین هدف را دنبال می‌کند که شامل مطالعه تاریخ تئاتر بریتانیا در این دوره و تحلیل و بحث در مورد این یافته‌ها می‌شود. منابع این پروژه از چهار آرشیو بزرگ تئاتر در مجموعه‌های دست‌نوشته‌های کتابخانه بریتانیا تأمین می‌شود. آرشیوهای سر جان گیلگاد، سدریک هاردویک، سر رالف ریچاردسون، و مایکل سنت دنیس کاملاً قابل دسترسی و تحقیق‌اند و تمامی این شرح‌ها و توصیفات دارای مقدمه‌ای معرفی‌کننده است که توسط یک کارشناس نوشته شده است. دست‌نوشته‌هایی که در این پروژه استفاده شده‌اند در اتاق مطالعه دست‌نوشته‌های کتابخانه بریتانیا قابل دسترسی است. یکی از بخش‌های این طرح مجموعه نمایش‌نامه‌ها است. فعالیت تئاترهای سال ۱۹۶۸ به قدرت لرد شامبرلیان که تئاترها را سانسور می‌کرد، پایان داد. لرد شامبرلیان مقرر کرده بود که نسخه‌ای از تمامی نمایش‌نامه‌هایی که در تالارهای بریتانیایی کبیر اجرا می‌شوند به کتابخانه بریتانیا فرستاده و در آنجا نگه داشته شوند. اولین تأثیری که تغییرات سال ۱۹۶۸ گذاشت به سایه رفتن متن‌هایی بود که بعد از آن زمان اجرا شدند، بنابراین بسیاری از نمایش‌نامه‌ها در کتابخانه نگهداری نمی‌شوند. هدف این بخش پروژه پیدا کردن و پوشش نمایش‌نامه‌هایی است که بعد از سال ۱۹۶۸ به زوی صحنه رفتند و هیچ وقت به کتابخانه فرستاده نشدند. از سپتامبر ۲۰۰۴ تا آوریل ۲۰۰۵ بیش از هزار نمایش‌نامه از کمتر از ۱۰۰ سالن تئاتر معرفی شدند. تا به امروز بیش از ۳۰۰ نمونه از این نمایش‌ها توسط مجموعه‌های دست‌نوشته‌های کتابخانه بریتانیا تحت پوشش قرار گرفته‌اند. در نوامبر سال ۲۰۰۳ بخش تاریخ شفاهی این طرح با هدف مصاحبه با افرادی که بین سال‌های ۱۹۴۵ تا ۱۹۶۸ در تئاتر مشغول به کار بوده یا از تئاترها دیدن کرده‌اند شروع به کار کرد. اسناد اصلی در آرشیو صدای کتابخانه بریتانیا موجود و قابل دسترسی است و بیش از ۱۰۰ مصاحبه با افرادی چون فریت بانوری، مایکل فراین، ترور گریت، یان مک ریامید، پیت نیکولز، آرنولد وسکر و تیموتی وست انجام شده است. در کنفرانسی که در سپتامبر ۲۰۰۶ برگزار شد یک وبلاگ به راه افتاد. این وبلاگ به دانش آموزان، دانشجویان، محققان و تئاتر دوستان اجازه می‌دهد که در مورد یافته‌های طرح آرشیو تئاتر مباحثه و مناظره کنند و نظرات و عقاید خود را درباره تئاتر بریتانیا پس از جنگ جهانی با یکدیگر در میان بگذارند. آخرین بحث‌های مطرح شده در این وبلاگ حول محور جو اورتون، هارولد پینتر و برتولت برشت می‌گردد.

درباره آرشیو تئاتر ملی

«تئاتر ملی» انگلستان یکی از بزرگ‌ترین مجموعه‌های تئاتر دنیا محسوب می‌شود که در سال ۱۹۶۳ آغاز به کار کرد. این تئاتر آرشیوی از تمامی اجراهای خود را از روز نخست تا امروز جمع‌آوری کرده است. در این مطلب به اختصار به معرفی تئاتر ملی و آرشیو آن خواهیم پرداخت و بخش‌های مختلف این آرشیو را بررسی خواهیم کرد. بیش از چهار دهه از زمانی که اولین اجرای شرکت تئاتر ملی توسط لارنس اولیویه به روی صحنه رفت می‌گذرد. از شب افتتاحیه تئاتر «هملت» با بازی پیت اوتول در ۲۲ اکتبر ۱۹۶۳ تا به اکنون بیش از ۶۰۰ نمایش توسط تئاتر ملی تولید شده است. این شرکت هر سال بیش از ۲۰ تئاتر جدید را به روی صحنه می‌برد. بالغ بر هزار اجرا هر ساله با همکاری ۱۵۰ چکر برای بیش از ۶۰۰ هزار بیننده اجرا می‌شود. وقتی نمایش به پایان می‌رسد، چه چیزی باقی می‌ماند؟

تئاتر هنری موقتی است اما اشیایی که در آرشیوها نگهداری می‌شود می‌تواند به بازسازی نمایش در ذهن کمک کند و تصویری از متدهای اجرا و گروه تولید بدهد.

آرشیو تئاتر ملی مخزنی برای سوابق فنی و اجرایی و اداری تئاتر ملی است. این مجموعه از دوره آغازین شرکت در سال ۱۹۶۳ تا به امروز را شامل می‌شود. برنامه‌ها، پوسترها و عکس‌ها، ویدئوها، صداها ضبط شده، بریده جراید، نمایش‌نامه‌های دست‌نویس، طراحی‌های مربوط به تولیدها، طراحی لباس، نورپردازی و اطلاعات صدا، از جمله منابعی هستند که در دسترس

تئاتر خسیس - ۱۹۹۱ - طرح لباس اشلی مارتن دیویس

عموم قرار می‌گیرند. سوابقی از ائتلاف یادبود شکسپیر تئاتر ملی نیز در آرشیو نگهداری می‌شود. آرشیو تئاتر ملی نسبت به اغلب آرشیوهای تئاتر سیاست‌های بازتر و گسترده‌تری از جمع‌آوری مجموعه‌های خود دنبال می‌کند. تلاش شرکت در جهت مستند کردن تاریخ از لحاظ اجرایی و خلاقیتی است. پس از پایان یافتن اجرای یک نمایش، مسئولان بخش آرشیو کار خود را آغاز می‌کنند و اشیاء را از بخش‌های مختلف تئاتر ملی به آرشیو انتقال می‌دهند. آرشیو تئاتر ملی از مجموعه‌های شخصی نیز سود می‌برد و اخیراً کاغذهایی از «پروژه‌های رایزنی تئاتر» که به ساخت تئاتر ملی مربوط می‌شود و طراحی‌های تانیا مویسویچ (Tanya Moiseiwitch) برای اجراهای تئاتر ملی به آرشیو اضافه شده‌اند. کنت تینان (Kenneth Tynan) پس از انتصاب خود در ۱۵ اوت ۱۹۶۳، اظهار امیدواری می‌کند که وظایف او منجر به جمع‌آوری یک آرشیو بشود: «یک کتابخانه و یک دفتر ثبت وقایع از جمله مسائل حیاتی برای مؤسسه‌ای به اهمیت تئاتر ملی است که در آن سوابق تولیدهای اولیه به بعد جمع‌آوری و نگهداری شود. هیچ تئاتری تاکنون در این کشور دست به ثبت سوابق نزده است و هیچ وظیفه و شغل خاصی برای آن وجود ندارد. تعدادی از تئاترهای اصلی وست اند (West End) اخیراً سالگرد خود را جشن گرفتند اما خبرنگارهایی که در پی یافتن اطلاعاتی از این تئاترها بودند موفق به یافتن چیزی نشدند. به نظر می‌رسد که سوابق تصویری و بریده‌جراید از برنامه‌هایی که در طی نیم قرن گذشته دیده شده‌اند وجود ندارد. مدیریت‌ها تغییر می‌کنند بدون آنکه اثری از خود بر جای بگذارند.» این‌گونه بود که آرشیو تئاتر ملی شروع به کار کرد. در ادامه مطلب بخش‌های مختلف آرشیو تئاتر ملی معرفی خواهد شد.

طراحی لباس

در بیش از ۶۰۰ نمایشی که در تئاتر ملی به روی صحنه رفته‌اند، دوره‌های مختلف تاریخ لباس بررسی و نشان داده شده است. به ازای هر نمایش در آرشیو تئاتر ملی یک کتاب راهنمای لباس وجود دارد. این مجموعه شامل طراحی‌ها، نمونه‌هایی از دکمه‌ها، مهره‌ها و اجزای اولیه لباس‌ها و یادداشت‌ها و اندازه‌هایی که در طی روند طراحی نوشته شده و طرح لباس‌ها می‌شود. کتاب راهنمای لباس نمایش انسان‌ها و عروسک‌ها (۱۹۹۶) هفت مجموعه کامل از اسکیس‌ها و طرح‌های پایانی، عکس‌های بازیگران با لباس‌ها و دست‌نوشته‌های طراحان لباس و گروه مدیریت صحنه را در بر می‌گیرد. اطلاعات بیشتر در مورد لباس‌ها در مجموعه عکس‌ها و ویدئوهای آرشیو وجود دارد. در پایان اجرای یک نمایش لباس‌ها به بخش لباس تئاتر ملی منتقل می‌شوند و در آنجا شسته و تعمیر و آماده اجراهای بعدی یا کرایه می‌شوند.

موسیقی

مجموعه موسیقی تولیدات تئاتر ملی برای استفاده محققان آزاد است.

عکس

مجموعه عکس‌های تئاتر ملی سابقه تصویری بسیار با کیفیتی از صحنه نمایش و طراحی‌های مربوط به آن است. «عکس‌های تولید» معمولاً بر روی بازیگران در مواقعی که امکان دستیابی به یک تصویر خوب از طریق فیلم‌برداری وجود ندارد تمرکز می‌کند. این عکس‌ها به عنوان سوابق تاریخی و یا هنگامی که نمایش در مکان‌های دیگر یا زمانی بعد از نمایش اصلی اجرا می‌شود مورد استفاده قرار می‌گیرند. عکس‌های مربوط به صحنه برای ثبت کار طراحان و نشان دادن تغییراتی که از هر صحنه به صحنه دیگر لازم است استفاده می‌شود.

برنامه‌ها

این آرشیو شامل برنامه‌های تولیدات تئاتر ملی و تولیداتی که به تئاتر ملی آمدند می‌شود. برنامه‌هایی که در دوره ۱۹۶۳-۱۹۷۵ انجام شده‌اند جزئیات گروه بازیگران و گروه تولید را در بر نمی‌گیرند. این اطلاعات در بخش فهرست گروه‌ها قابل دسترسی است. برنامه‌های پس از سال ۱۹۷۶ شامل اطلاعات دقیق گروه‌های بازیگران و تولید می‌شود. عکس‌های افراد گروه هم که معمولاً در مواقع تمرین گرفته شده‌اند در این مجموعه وجود دارند.

ضبط‌های ویدئویی تولیدات تئاتر ملی

تئاتر ملی از سال ۱۹۹۵ از تولیدات خود فیلم‌برداری کرده است. تا سال ۲۰۰۶ این ضبط‌ها توسط یک دوربین از زاویه باز پشت سر بیننده‌ها انجام می‌شد. از سال ۲۰۰۶ در سالن لیتولتون و اولیویه از سه دوربین دیجیتال با کیفیت استفاده می‌شود و در تئاتر کاتسلاو از یک یا دو دوربین. تصویرهای ضبط شده در آرشیو تئاتر ملی قابل دسترسی است. این فیلم‌ها تنها در داخل تئاتر ملی نشان داده می‌شود و تحت هیچ شرایطی کپی یا امانت داده نمی‌شود.

اتفاقات گذشته

تئاتر ملی بزرگ‌ترین مجموعه تولید تئاتر در دنیا است. این مجموعه بیش از ۲۰ تولید در انواع مختلف را برای بیش از ۶۰۰ هزار بیننده در سال به نمایش می‌گذارد و از سال ۱۹۶۳ که بنیان گذاشته شد بیش از ۶۰۰ نمایش را به روی صحنه برده است. تئاتر ملی آرشیوی از تمامی اجراهایی را که در صحنه اصلی از زمان بنیان‌گذاری آن انجام شده جمع‌آوری کرده است. در این آرشیو فهرست‌های مختلفی از نمایش‌های تئاتر ملی وجود دارد. عنوان‌ها، تاریخ، مکان‌ها و کارگردان‌های هر نمایش

در این مجموعه یافت می‌شود. یک بخش از کار کنت تینان در تئاتر ملی تولید فهرستی از نمایش‌ها برای تئاتر ملی بود. این سند فهرستی از نمایش‌های یونان باستان تا سال ۱۹۶۰ را که به نظر تینان برای اجرا در تئاتر ملی مناسب بوده در خود دارد. آرشیو اتفاقات گذشته تئاتر ملی شامل بخش‌های زیر نیز می‌شود:

آثار نیکلاس هیتنر، آنتون چخوف، هارولد پینتر، برتولت برشت، رابرت لپاز و تئاترهای ماسکی.

پوسترها

پوسترهایی که در آرشیو تئاتر ملی وجود دارند از میان منحصر به فردترین پوسترهایی است که در ۴۰ سال گذشته تولید شده اند. این پوسترها اغلب در داخل خود تئاتر ملی و در گروه گرافیک برای هر نمایش طراحی می‌شوند. این مجموعه شامل پوسترهایی نمایش‌های مهمان و نمایشگاه‌ها نیز می‌شود.

یک روز در زندگی تئاتر ملی

در دسامبر سال ۲۰۰۴، آرشیو تئاتر ملی طرحی به نام «یک روز در زندگی تئاتر ملی» به راه انداخت. این طرح یک قسمت از برنامه ثبت پشت صحنه تئاتر ملی بود. دوربین‌های بخش‌های مختلف، فعالیت و عملکرد بخش خود را در یک روز کاری به ثبت می‌رسانند. دوربین‌ها به بخش‌های مختلف سر می‌زدند و کارکنان از ضبط لحظاتی از کار خود، همکاران، دفتر، سرپرستان ساختمان و هر چیز که به نظرشان قسمتی از یک روز کاری در تئاتر ملی به حساب می‌آمد، لذت می‌بردند. این عکس‌ها تنها چند نمونه از هزاران عکسی است که در روز گرفته می‌شود. تمامی عکس‌ها در آرشیو تئاتر ملی موجود است.

شکسپیر و تئاتر ملی

تاریخ پایه ریزی تئاتر ملی ارتباط تنگاتنگی با ویلیام شکسپیر دارد. افینگهام ویلسون با الهام از خرید محل تولد شکسپیر در سال ۱۸۴۷، پیشنهاد ساخت تئاتر ملی را دارد. تولید آثار شکسپیر سابقه‌ای طولانی در تئاتر ملی دارد.

نقاشی‌ها: مجموعه نقاشی‌های تئاتری تئاتر ملی که در سال ۱۹۴۸ توسط سامرست موام به امانت‌خانه تئاتر ملی اهدا شد در موزه تئاتر کارنت گاردن نمایش داده می‌شود. عکس نقاشی‌های شخصیت‌های نمایش‌های شکسپیر که در

مجموعه موام وجود دارند، در بخش مجموعه نقاشی‌های تئاتری مجموعه سامرست موام یافت می‌شوند.

ضبط‌های ویدئویی: این آرشیو سابقه‌ای از تمامی نمایش‌نامه‌های شکسپیر که از سال ۱۹۹۵ در تئاتر

ملی اجرا شده‌اند و تئاترهای مهمان و منابع چاپ شده مربوط به تولیدات شکسپیر تئاتر ملی و اتحادیه یادبود شکسپیر تئاتر ملی (۱۹۰۸) را در خود دارد.

سخنرانی‌ها: صداها ضبط شده سخنرانی‌هایی که در باب شکسپیر و آثار او انجام شده در این

مجموعه وجود دارد، شامل مباحثه سالانه بین تئاتر ملی و شرکت رویال شکسپیر؛ شکسپیر: یک

حقیقت؛ اجرایی از پاتریک بار در شرکت رویال شکسپیر؛ راهنمای مختصر کنت مک‌لیش از تمامی آثار

شکسپیر؛ مقدمه گرانویل بارکر در مورد شکسپیر.

مدال یادبود شکسپیر: در سال ۱۹۱۶ به اعضای کمیته یادبود شکسپیر که در سیصدمین سالگرد مرگ ویلیام

شکسپیر پایه گذاری شده بود، اهدا شد. این مدال‌ها بخشی از مجموعه یادبود شکسپیر تئاتر ملی است که در آرشیو اسناد

تئاتر ملی نگهداری می‌شود.

آموزش: گروه تحصیلی شکسپیر در تئاتر ملی، برنامه‌هایی را طراحی می‌کند تا افراد جوان تجربه‌ای عملی از آثار شکسپیر

داشته باشند. از جمله کارگاه‌ها و آثاری که در مابیل‌ها ارائه و باعث تشویق افراد جوان می‌شود.

سامرست موام و مجموعه او

سامرست موام پیش از جنگ جهانی اول، شروع به جمع‌آوری نقاشی‌های تئاتری کرد. اولین اثری که جمع کرد نقاشی از دو بازیگر در «سیلوستر داگروود»، اثر دو ویلد بود. او از طریق خرید از حراجی‌ها و دلالاتن مجموعه خود را وسعت بخشید.

موام در سال ۱۹۴۸ اعلام کرد که مجموعه نقاشی‌های تئاتری خود را به تئاتر ملی خواهد بخشید. در سال ۱۹۵۱ نقاشی‌های رنگ روغن از دیوارهای ویلای او در جنوب فرانسه پایین کشیده و به لندن فرستاده شدند و در موزه ویلکتوریا و آلبرت به

نمایش گذاشته شدند. پس از مرگ موام در سال ۱۹۶۵ نقاشی‌های آبرنگ به لندن فرستاده شدند. در سال ۱۹۸۱ نقاشی‌ها در فضای عمومی تئاتر ملی به نمایش درآمدند اما به دلایل حفاظتی نقاشی‌ها، این نمایشگاه ادامه پیدا نکرد. از سال ۱۹۹۴ تا

۲۰۰۷ این مجموعه به موزه تئاتر کارنت گاردن امانت داده شد.

منابع

www.bl.uk

www.victoria.ac.nz

www.special.lib.gla.ac.uk

www.nationaltheatre.org.uk